

Aanbod lezingen en workshops

Ik kan lezingen op maat maken van 20 minuten tot 2 uur.

Anne Marie van Dam
Bodem & Groen

1 Workshop: Leer je grond kennen

In deze workshop leer je hoe je je grond kunt bekijken en onderzoeken: grondsoort, bodemstructuur, bodemleven, grondwaterstand en -stroming. Theorie & praktijk. 2,5 u, max 16 deelnemers.

2 Workshop: Maak je eigen supercompost

Na deze workshop kun je een voor jouw tuin geschikt composteringssysteem kiezen, je hoop vakkundig opzetten en beheren. Ook weet je wanneer je compost klaar is en hoe, wanneer en hoeveel je in de tuin kunt gebruiken. Eerst theorie, dan bekijken van een paar composthopen in de praktijk, en natuurlijk bekijken we ook je eigen compost. 2,5 u, max. 16 deelnemers.

3 Workshop: Teeltplan in de moestuin:

Verwerk al je wensen voor een mooie oogst in een duidelijk plan, waarmee je jaren vooruit kunt. Door een uitgekende vruchtwisseling voorkom je bodemgebonden ziekten en kun je elk gewas de bemesting geven die het nodig heeft. Aan het eind van de workshop ga je met je teeltplan naar huis. 2 uur, max 16 deelnemers.

4 Lezing: Waterbeheer in de tuin

Droogte en wateroverlast: hoe zorg je dat je daar zo min mogelijk last van hebt. Met minimaal gesleep met gieters in droge zomers en minder sores na heftige plensbuien.

5 Workshop: Bemesten in de moestuin.

Een goede bemesting is een voorwaarde voor een rijke oogst in de moestuin. In deze workshop leer een systematisch stappenplan om te weten wanneer, waarmee en hoeveel je het best kunt bemesten. Ook mulch en groenbemesters komen aan de orde. 2 uur, max 16 deelnemers.

6 Lezing: De levende bodem

Ontdek het bodemleven en wat het voor je tuin betekent. En hoe je zorgt dat het kan floreren.

7 Lezing/workshop/demonstratie: Planten vermeerderen. Evt combi: Het vergeten plantseizoen

Bijna alle planten zijn te koop, maar zelf zaaien, scheuren, stekken en afleggen is veel voordeliger en zeer bevredigend. Leer alle handigheidjes en ga met extra planten terug naar je tuin. En demonstratie kan in 20 minuten; maar het kan ook in een paar uur. Als workshop: max 20 deelnemers.

8 Lezing: je tuin als natuurmonument

Dat tegels niet helpen, dat wist je al. Maar wat dan? In deze lezing geeft ik uitleg en praktische tips om van je tuin een natuurlijke en prettige oase te maken, die bijdraagt aan de biodiversiteit in de omgeving. De bodem is daarbij de basis, maar zeker niet het enige!

9 Lezing: Stikstof

Hoe kan het dat je moestuin nog stikstof nodig heeft, terwijl het hele land zucht over een overschot? Hoe werkt de stikstofkringloop op grote schaal, en in je tuin? Hoe bemest je je tuin, voor een mooie oogst? En: hoe je zorgt dat jouw tuin niet z'n eigen stikstofprobleem veroorzaakt? Dat alles komt in deze lezing aan de orde.

10 Lezing: Circulair tuinieren, kringlooptuinieren: duurzaam en voordelig

Verharding, meststoffen, planten, water: vaak is alles wat je nodig hebt voor een fijne tuin als aanwezig. Hoe maak je het meeste van wat je al hebt? Ontdek slimme ontwerpen en oplossingen voor je tuin. Zo maak je van je tuin een groene oase, zonder het tuincentrum te betalen.

11 Lezing: Wilde bijen in de tuin

Bij deze lezing leer je hoe je bijen in de tuin kunt herkennen en verwennen. Hoe bijen leven, nestelen en op welke planten ze graag hun voedsel halen. Hoe je bijen kunt fotograferen om ze goed te kunnen bekijken, en hoe je weet wat welke soort is. Een paar makkelijk herkenbare soorten leer je zo!

12 Workshop/lezing: Bodem en bijen

De bodem is de basis onder het landschap, voor bijenplanten en nestelplekken. We zien welke bijenplanten waar kunnen groeien, en waar bijen hun nestjes in de grond maken. Wist je dat 80% van de bijensoorten in Nederland in de grond nestelt? Bodem-inspiratie voor bijvriendelijk tuinieren en groenbeheren.

13 Andere onderwerpen: in overleg.

Meer weten over Anne Marie? Zie: www.annemarievandam.nl/over

Bij Lezingen en workshops neem ik graag mijn boek : **Leve de Bodem! Een gezonde basis onder elke tuin** mee ter inzage en te koop. Meer info: zie volgende blz.

Contact:

info@annemarievandam.nl

☎ 0630769243

Boek: Leve de Bodem! Een gezonde basis onder elke tuin.

Auteurs: Anne Marie van Dam en Caroline de Vlaam

Prijs: € 29,95. (bestellen kan met een mailtje.)

Verdroogde of verzopen planten, onhandelbare kluiten of stoffig los zand... Tuinieren gaat zelden alleen over rozen. Als de grond in je tuin niet goed is, verpieteren je planten en is een mooie oogst ver te zoeken.

Met leven in de tuin, en zéker in de bodem, kun je van je tuin een bloeiende oase maken. Je creëert ruimte voor kriebelbeestjes, vlinders en vogels, en een fijn leefklimaat voor jou en je omgeving. Je tuinafval wordt compost – het zwarte goud voor je grond.

Anne Marie van Dam en Caroline de Vlaam schreven een basisboek met praktische kennis en inspiratie voor de verzorging van de grond onder je tuinparadijs. Ter verdieping komen ook een aantal specialisten aan het woord over hun specifieke bodeminteresse of bodemmissie.

Ontdek:

- Hoe je er achter komt of je grond gif bevat (en wat je kunt doen als dat zo is)
- Hoe je planten droogte doorstaan, terwijl je nog nauwelijks water geeft
- Hoe je je grond los en vruchtbaar houdt, zonder te spitten
- Hoe je zelf compost maakt, voor een actief bodemleven en vitale planten, zónder een stinkende composthoop
- Waarmee, wanneer en hoeveel je het best bemest voor een rijke oogst en weelderige planten (ook zonder grondonderzoek van het lab).

Dr Ir Anne Marie van Dam is een enthousiaste tuinier, en cum laude afgestudeerd in de bodemkunde. Ze werkte 15 jaar als landbouwkundig onderzoeker. Sinds 2009 is ze adviseur voor bodems en tuinen, en moestuindocent.

Ing. Caroline de Vlaam is opgeleid als botanisch analist en tuin- en landschapsontworper. Ze heeft jaren tuinervaring, ook in buurttuinen. Sinds 2016 geeft ze raad, daad en educatie over (moes)tuininrichting en -beheer, en is ze compostmeester.

Wat anderen er over zeggen:

“Een schat aan informatie voor iedereen. Als je tuin je lief is, zal je dit boek regelmatig opslaan om tips en ideeën op te duikelen.” Norbert Mergen, MergenMetz
[Lees Norbert's uitgebreide recensie](#)

“In hun opzet om een degelijk, praktisch èn liefdevol boek te schrijven zijn de auteurs prima geslaagd.” Machteld Klees, Tijdschrift Oase
[Lees Machteld's hele recensie](#) op LinkedIn.

“Wat een gaaf boek is dit, alle ins en outs over de bodem. Een van de belangrijkste onderdelen van de moestuin. we weten hier zo weinig van, dus ik werd heel enthousiast over dit boek waar echt alles in staat.” [Eén van de eerste Lezers van Leve de Bodem!](#)